

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM

PHẠM MINH THẮNG

**ĐÁNH GIÁ THỰC TRẠNG MÔI TRƯỜNG VÀ ĐỀ XUẤT
GIẢI PHÁP THỰC HIỆN TIÊU CHÍ MÔI TRƯỜNG
TRONG XÂY DỰNG MÔ HÌNH NÔNG THÔN MỚI
TẠI XÃ VĨNH LỢI, HUYỆN SƠN DƯƠNG,
TỈNH TUYÊN QUANG**

LUẬN VĂN THẠC SĨ KHOA HỌC MÔI TRƯỜNG

Thái Nguyên, năm 2019

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM

PHẠM MINH THẮNG

**ĐÁNH GIÁ THỰC TRẠNG MÔI TRƯỜNG VÀ ĐỀ XUẤT
GIẢI PHÁP THỰC HIỆN TIÊU CHÍ MÔI TRƯỜNG
TRONG XÂY DỰNG MÔ HÌNH NÔNG THÔN MỚI
TẠI XÃ VĨNH LỢI, HUYỆN SƠN DƯƠNG,
TỈNH TUYÊN QUANG**

Chuyên ngành: Khoa học môi trường

Mã số: 8 44 03 01

LUẬN VĂN THẠC SĨ KHOA HỌC MÔI TRƯỜNG

Người hướng dẫn khoa học: TS. Phan Thị Thu Hằng

Thái Nguyên, năm 2019

LỜI CAM ĐOAN

Tôi luôn luôn nỗ lực, cố gắng và trung thực trong suốt quá trình nghiên cứu luận văn.

Tôi xin cam đoan các số liệu và kết quả nghiên cứu trong luận văn này là trung thực và chưa được sử dụng để bảo vệ một học vị nào.

Tôi xin cam đoan mọi sự giúp đỡ cho việc thực hiện luận văn này đã được cảm ơn và các thông tin trích dẫn trong Luận văn đều đã được trích dẫn nguồn gốc.

Tuyên Quang, ngày 30 Tháng 9 năm 2019

Tác giả luận văn

Phạm Minh Thắng

LỜI CẢM ƠN

Để hoàn thành được Luận văn này, Tôi xin chân thành cảm ơn Trường Đại học Nông lâm Thái Nguyên đã tạo điều kiện để Tôi có cơ hội được học tập và nghiên cứu tại Trường.

Tôi xin chân thành cảm ơn đến toàn thể quý thầy cô Khoa Môi trường, Phòng Đào tạo - Bộ phận Sau Đại Học - Trường Đại học Nông lâm Thái Nguyên, đã tận tình truyền đạt kiến thức, hướng dẫn tôi trong suốt quá trình học tập và nghiên cứu.

Đặc biệt, Tôi xin bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc tới cô giáo TS. Phan Thị Thu Hằng đã tận tình giúp đỡ, hướng dẫn tôi trong quá trình thực hiện và hoàn thành luận văn này.

Tôi xin gửi lời cảm ơn đến Lãnh đạo và cán bộ công chức UBND huyện Sơn Dương, các phòng, Ban chuyên môn huyện. Cán bộ, công chức Ủy ban nhân dân xã Vĩnh Lợi cùng bà con nhân dân trong xã đã giúp đỡ tôi thu thập các tài liệu và số liệu phục vụ cho Luận văn trong suốt quá trình thực hiện nghiên cứu trên địa bàn.

Cuối cùng, tôi muốn bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc đến gia đình, người thân và bạn bè đã luôn ủng hộ, động viên và giúp đỡ Tôi trong quá trình học tập cũng như thực hiện luận văn.

Trong thời gian nghiên cứu Luận văn vì nhiều lý do khách quan và chủ quan nên không tránh khỏi những sai sót. Tôi rất mong nhận được sự đóng góp của các thầy, cô giáo, bạn bè đồng nghiệp để luận văn được hoàn thiện hơn.

Tôi xin chân thành cảm ơn!

Tuyên Quang, ngày 30 tháng 9 năm 2019

Tác giả

Phạm Minh Thắng

DANH MỤC TỪ VIẾT TẮT

BNN&PTNT	: Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn
BTNMT	: Bộ Tài nguyên Môi trường
BYT	: Bộ Y tế
TT	: Thông tư
NĐ	: Nghị định
BCH	: Ban chấp hành
HĐND	: Hội đồng nhân dân
MTQG	: Mục tiêu Quốc gia
UBND	: Ủy ban nhân dân
MTTQ	: Mặt trận tổ quốc
NTM	: Nông thôn mới
BVMT	: Bảo vệ môi trường
KH	: Kế hoạch
XDNTM	: Xây dựng nông thôn mới
BCT	: Ban chỉ đạo
HTX	: Hợp tác xã
THCS	: Trung học cơ sở
BVTV	: Bảo vệ thực vật
VSMT	: Vệ sinh môi trường
VSV	: Vi sinh vật

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN.....	i
LỜI CẢM ƠN	ii
DANH MỤC TỪ VIẾT TẮT	iii
MỤC LỤC	iv
DANH MỤC BẢNG.....	vii
DANH MỤC HÌNH.....	ix
1. Đặt vấn đề.....	1
2. Mục tiêu nghiên cứu	3
3. Ý nghĩa.....	3
3.1. Ý nghĩa khoa học.....	3
3.2. Ý nghĩa thực tiễn	3
CHƯƠNG 1: TỔNG QUAN TÀI LIỆU.....	4
1.1. Cơ sở khoa học của đề tài.....	4
1.1.1. Các khái niệm liên quan	4
1.1.2. Cơ sở pháp lý.....	7
1.2. Cơ sở thực tiễn.....	9
1.2.1. Thực trạng vấn đề môi trường Việt Nam	9
1.2.2. Môi trường nông thôn ở Việt Nam.....	13
1.2.3. Xây dựng nông thôn mới ở một số nước trên thế giới	18
1.2.4. Xây dựng nông thôn mới ở Việt Nam	23
1.2.5. Tình hình xây dựng nông thôn mới tại huyện Sơn Dương, tỉnh Tuyên Quang.....	27
CHƯƠNG 2: ĐỐI TƯỢNG, NỘI DUNG VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU... 32	
2.1. Đối tượng, phạm vi nghiên cứu.....	32
2.1.1. Đối tượng nghiên cứu	32
2.1.2. Địa điểm và phạm vi nghiên cứu.....	32
2.1.3. Thời gian nghiên cứu.....	32
2.2. Nội dung nghiên cứu	32

2.3. Phương pháp nghiên cứu	33
2.3.1. Phương pháp thu thập tài liệu	33
2.3.2. Phương pháp thống kê xử lý số liệu	34
2.3.3. Phương pháp tổng hợp, đánh giá, phân tích	34
2.3.4. Phương pháp chuyên gia	34
2.3.5. Phương pháp điều tra thực địa.....	34
CHƯƠNG 3: KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU VÀ THẢO LUẬN.....	35
3.1. Đánh giá điều kiện tự nhiên, kinh tế - xã hội, tài nguyên thiên nhiên môi trường xã Vĩnh Lợi, huyện Sơn Dương, tỉnh Tuyên Quang.	35
3.1.1. Điều kiện tự nhiên	35
3.1.2. Điều kiện kinh tế - xã hội	37
3.1.3. Tài nguyên thiên nhiên môi trường xã Vĩnh Lợi, huyện Sơn Dương, tỉnh Tuyên Quang	43
3.2. Khái quát tình hình thực hiện các tiêu chí trong xây dựng nông thôn mới tại huyện Sơn Dương tỉnh Tuyên Quang.....	46
3.2.1. Về lập và phê duyệt quy hoạch nông thôn mới (tiêu chí số 01).....	46
3.2.2. Về phát triển hạ tầng kinh tế - xã hội (tiêu chí số 2,3,4,5,6,7,8,9)	46
3.2.3. Về chuyển dịch cơ cấu, phát triển kinh tế, nâng cao thu nhập (tiêu chí số 10, 12)	47
3.2.4. Giảm nghèo an sinh xã hội (tiêu chí số 11).....	49
3.2.5. Đổi mới và phát triển các hình thức tổ chức sản xuất có hiệu quả ở nông thôn (tiêu chí số 13).....	49
3.2.6. Phát triển giáo dục – đào tạo ở nông thôn (Tiêu chí số 14).....	49
3.2.7. Phát triển y tế, chăm sóc sức khỏe cư dân nông thôn (tiêu chí số 15)	49
3.2.8. Xây dựng đời sống văn hóa, thông tin và truyền thông (tiêu chí số 16)	50
3.2.9. Cấp nước sạch và vệ sinh môi trường nông thôn (tiêu chí số 17).....	50
3.2.10. Nâng cao chất lượng tổ chức Đảng, chính quyền, đoàn thể chính trị - xã hội trên địa bàn (tiêu chí số 18)	50
3.2.11. Giữ vững an ninh, trật tự xã hội nông thôn (tiêu chí số 19)	50
3.3. Đánh giá việc thực hiện tiêu chí môi trường tại xã Vĩnh Lợi,	

huyện Sơn Dương, tỉnh Tuyên Quang.....	51
3.3.1. Công tác xây dựng nông thôn mới	51
3.3.2. Đánh giá tiêu chí 17 – môi trường và an toàn thực phẩm trong xây dựng nông thôn mới xã Vĩnh Lợi, huyện Sơn Dương, tỉnh Tuyên Quang.....	52
3.4. Đánh giá hiện trạng môi trường và các yếu tố ảnh hưởng đến việc thực hiện tiêu chí môi trường trong xây dựng nông thôn mới tại xã Vĩnh Lợi.....	54
3.4.1. Vấn đề gia tăng dân số.....	54
3.4.2. Phát triển số lượng dân số	55
3.4.3. Trình độ dân trí.....	59
3.4.4. Thực trạng môi trường xã Vĩnh Lợi, huyện Sơn Dương, tỉnh Tuyên Quang	62
3.4.5. Tác động ô nhiễm môi trường tại xã Vĩnh Lợi.....	70
3.5. Giải pháp thực hiện nhằm về đích tiêu chí môi trường tại xã Vĩnh Lợi, huyện Sơn Dương, tỉnh Tuyên Quang trong thời gian tới.....	72
3.5.1. Giải pháp chung cho công tác xây dựng nông thôn mới.....	72
3.5.2. Giải pháp cụ thể cho việc thực hiện tiêu chí môi trường	74
KẾT LUẬN VÀ KIẾN NGHỊ	84
1. Kết luận.....	84
2. Kiến nghị	85
TÀI LIỆU THAM KHẢO.....	87

DANH MỤC BẢNG

Bảng 1.1. Tiêu chí môi trường theo bộ tiêu chí quốc gia về xây dựng nông thôn mới	6
Bảng 3.1. Các loại cây trồng phổ biến tại xã Vĩnh Lợi, huyện Sơn Dương, tỉnh Tuyên Quang	37
Bảng 3.2. Các loại vật nuôi phổ biến tại xã Vĩnh Lợi, huyện Sơn Dương, tỉnh Tuyên Quang	37
Bảng 3.3. Dân số và lao động xã Vĩnh Lợi, huyện Sơn Dương, tỉnh Tuyên Quang năm 2018	40
Bảng 3.4. Hiện trạng sử dụng đất năm 2018 xã Vĩnh Lợi, huyện Sơn Dương, tỉnh Tuyên Quang	44
Bảng 3.5. Đánh giá tiêu chí môi trường trong xây dựng nông thôn mới xã Vĩnh Lợi, huyện Sơn Dương, tỉnh Tuyên Quang.....	53
Bảng 3.6. Hiện trạng và dự báo dân số xã Vĩnh Lợi, huyện Sơn Dương	55
Bảng 3.7. Những loại phân bón được các gia đình ở xã Vĩnh Lợi, huyện Sơn Dương, tỉnh Tuyên Quang sử dụng	57
Bảng 3.8. Số liệu điều tra trình độ dân trí tại xã Vĩnh Lợi, huyện Sơn Dương, tỉnh Tuyên Quang	60
Bảng 3.9. Đánh giá về nguồn tiếp nhận thông tin VSMT của nhân dân xã Vĩnh Lợi, huyện Sơn Dương, tỉnh Tuyên Quang.....	60
Bảng 3.10. Ý kiến của người dân xã Vĩnh Lợi, huyện Sơn Dương, tỉnh Tuyên Quang về cải thiện điều kiện môi trường	61
Bảng 3.11. Nhận thức của người dân xã Vĩnh Lợi, huyện Sơn Dương, tỉnh Tuyên Quang về vấn đề môi trường	62
Bảng 3.12. Các nguồn cung cấp nước sinh hoạt cho người dân trong xã Vĩnh Lợi, huyện Sơn Dương, tỉnh Tuyên Quang	63
Bảng 3.13. Chất lượng nước dùng trong sinh hoạt xã Vĩnh Lợi, huyện Sơn Dương, tỉnh Tuyên Quang	63
Bảng 3.14. Các loại cống thải của hộ gia đình tại xã Vĩnh Lợi,	

huyện Sơn Dương, tỉnh Tuyên Quang.....	64
Bảng 3.15. Tỷ lệ phần trăm các nguồn phát sinh rác thải sinh hoạt tại xã Vĩnh Lợi, huyện Sơn Dương, tỉnh Tuyên Quang.....	66
Bảng 3.16. Đánh giá lượng rác của các hộ gia đình xã Vĩnh Lợi, huyện Sơn Dương, tỉnh Tuyên Quang	67
Bảng 3.17. Các hình thức đổ rác thải sinh hoạt của người dân tại xã Vĩnh Lợi, huyện Sơn Dương, tỉnh Tuyên Quang.....	67
Bảng 3.18. Thực trạng nhà vệ sinh xã Vĩnh Lợi, huyện Sơn Dương, tỉnh Tuyên Quang	68
Bảng 3.19. Các nguồn tiếp nhận nước thải từ nhà vệ sinh tại xã Vĩnh Lợi, huyện Sơn Dương, tỉnh Tuyên Quang.....	69
Bảng 3.20. Tỷ lệ chuồng nuôi gia súc ở xã Vĩnh Lợi, huyện Sơn Dương, tỉnh Tuyên Quang	70